

Angol jazz-karakterológia még egyszer

Állandó kritikuskunk, Pallai Péter levelet írt szerkesztőségünknek Füstös-Simon Zsuzsanna *Angol jazz-karakterológia magyar füllel* című cikke nyomán, mely a Gramofon előző, 2018. őszi számában jelent meg. A vitaindító írást és Füstös-Simon Zsuzsanna válaszlevelét szerkesztés nélkül közöljük.

Kedves Füstös-Simon Zsuzsanna!

Nagy érdeklődéssel kezdtem olvasni cikkét a Gramofon 2018. őszi számában. Elégge megrémültem, mert noha megrögzött jazzrajongó vagyok és 40 évet éltem Angliában egészen 1996-ig, ahol 28 éven át szerkesztettem heti rendszerességgel jazzműsorokat is a BBC Világszolgálatában, sőt azóta is 3-4 hónapot ott töltök minden évben, részben jazzkoncertek szervezésével és a brit-magyar zenészek pódiumon történő összehozásával, olvasás közben azt kezdtem érezni, hogy egyáltalán nem vagyok képben, hiszen a Zsuzsanna által a „legendás alakok”, illetve a „kortárs nagy nevek” kategóriába sorolt zenészek közül mindössze hármat ismertem.

Az Angliában élő amerikai szaxofonos, Pee Wee Ellis valóban játszik jazzt, nem is rosszul, de az ő fő vonala a jazz-funk fúzió. Nála sokkal modernebb vonulatot képvisel, sokkal „kortársabb”, zeneileg eredetibb, merészebb és technikailag is fejlettebb, de ismertebb is John Surman, Peter King, Stan Sulzmann, Mornington Lockett, Tommy Smith (ő ugyan skót és Zsuzsanna csak „angolokról” beszél, de feltételezem, a britekre gondol), Soweto Kinch, Art Themen, Nigel Hitchcock, Tony Coe, Alan Barnes, Courtney Pine, Andy Shepherd, Iain Ballamy vagy Julian Siegel. Ez az egyáltalán nem teljes lista, az avantgárd kivételével, a szvingkorszakot követő stílusok jóformán mindegyikének művelőit felöleli.

A két másik, Zsuzsanna által említett és általam is ismert zenész: Enrico Tomasso és Ben Cummings, egyaránt trombitás. Tomasso nagyon kellemes New-Orleans-i vagy szving-stílusban játszik, míg Ben Cummings a modern jazz fősodrában és szving-retróban utazik. Anélkül, hogy lebecsülném őket, de klasszissal jobb, kreatívabb és modernebb náluk Gerard Presencer (noha ő áttelepült Dániába), Guy Barker, Steve Fishwick, Martin Shaw vagy Byron Wallen.

Utána egyenként meghallgattam a Zsuzsanna által említett és számomra ismeretlen zenészeket, legalábbis, amit elérhettem tőlük a Youtube-on. Lizzie Deanról Zsuzsanna is azt írja, hogy soul-, funk- és bluesénekesnő.

Ebben a minőségében nem is rossz és, anélkül, hogy nagyon lovagolnék a jazz merev vagy kirekesztő műfaji meghatározásán, ő annyira jazzénekesnő, amennyire manapság még a legnagyobb jazzfesztiválok és a legnevesebb jazzklubok (lásd Ronnie Scotts, 606 vagy a Pizza Express) is kénytelenek soul-, funk- és blues-, valamint latin előadókat is felléptetni, hogy visszanyerjék a fiatal közönséget. Nagyjából ugyanez mondható el Noemi Nuttírról, akinek – legalábbis a Youtube-ra feltett dalai alapján – a bossa nova a specialitása. Úgy érzem, náluk jobb még ezekben a műfajokban is Louise Marshall, Lily Dior vagy a félig-meddig, legalábbis anyagi ágon honfitársunknak tekinthető Natalie Williams, noha az általam említett mindhárom hölgy „virtigli” jazzt is énekel. A könnyen emészthető, „lite” jazz vonulatban pedig nyugodtan említhetnék első sorban a világhírű Jamie Cullumot vagy Jacqui Dankwortht. Ha viszont tényleg jazzénekesekről akarunk beszélni, akkor hogy maradhat említés nélkül Norma Winstone, Liane Carroll, Claire Martin, Tina May, Barbr Jungr, Gwyneth Herbert, Anita Wardell, Ian Shaw, Phil Minton... és folytathatnám.

Yolanda Charles a szintén Zsuzsanna által felhozott „kortárs nagy név” aranyos, jó megjelenésű, jó előadó, de basszusgitáron megnevezhetnék még egy tucat ismertebbet, jobbat, érdekesebbet, de hogy a világszinten basszusgitározó Laurence Cottle miért nem szerepel a cikkben, az egyenesen érthetetlen.

Hemzsegnek Nagy-Britanniában a jobbnál jobb zongoristák, billentyűsök, roppant gazdag a brit jazzvilág avantgárd vonulata is. Mindezekről egy szó sem olvasható.

Sajnos azt kell mondanom, Zsuzsanna írása eléggé félrevezető képet ad a szigetország jazzvilágáról. Nagyon komoly feladat lenne hű képet nyújtani a műfaj ottani helyzetéről. Magam sem mernék rá vállalkozni, mert az elmúlt 23 évben nem jártam vidéki jazzklubban és nem igazán foglalkozom az ottani avantgárddal, noha annak fontosságát egyáltalán nem vitatom.

Végezetül szeretnék önös érdekből is kifogást emelni a 606 Club témájában írottak ellen. A magyar-brit zenei

„cserekereskedelem” budapesti eseményeinek valóban a Budapest Jazz Club (BJC) ad otthont. Viszont az egészet a non-profit – a közönség által Harmónia Jazz Műhely néven ismert – Harmónia Műhely Alapítvány (HMA) finanszírozza közösen a 606 Clubbal, melynek keretében az anyagi terhek oroszlánrésze a HMA-ra hárul. Hogy kilógjon a lóláb, a HMA egy évtizeden át Kerekes Györgyből és jómagamból állt. Az idén csatlakozott a csapathoz Irk Réka, és mindnyájan térítésmentesen dolgozunk, én még a londoni útiköltséget sem számítom fel (szállásom van ott). Mindezt azért tartom érdemesnek említeni, mert a HMA pályázatokból és adományokból tartja fent magát, és az ilyen támogatható ügyekben játszott szerepünk elhallgatása árt az esélyeinknek. A 606 honlapján egyébként minden magyar fellépő esetében feltüntetik a Harmónia Műhely Alapítvány szerepét.

A pontosság kedvéért: a Harmónia Műhely Alapítvány eddig a londoni 606 Clubban három, Budapesten pedig két 3-napos brit-magyar fesztivált szervezett. A HMA szervezésében 48 magyar zenész/énekes lépett fel a 606 Clubban és 29 brit énekes/zenész, valamint a teljes Cambridge University Jazz Orchestra a BJC-ben.

A szörszálhasogatás szintjén még megjegyezném, a 606, noha van bárja, de nem pub, és a Lots Road-ot egy 't'-vel írják.

Kedves Pallai Péter!

Köszönettel vettem a Gramofon 2018. őszi számában megjelent cikkemmel kapcsolatos észrevételeit, és örülök, hogy az általam felsorolt zenészek közül akadt olyan is, akit eddig nem ismert.

Írásom célja, a szórakoztatáson és élménybeszámolón túl a saját mércém szerint kiemelkedőnek tartott jazz-karakterek ábrázolása volt, de semmiképpen sem jazzantológia vagy más nagyobb volumenű mű létrehozása.

Ami a HMA munkásságát illeti, annak háttérét és a munkáját nem ismerem, de talán a cikkben írtakat nem is befolyásolja túlzott mértékben.

A Lots Road a sokadik átnézésre maradt dupla t-vel írva, és szerintem kifejezetten hangulatos jazz pub – mindenki hívhatja annak, aminek szeretné.

Tisztelettel: Füstös-Simon Zsuzsanna